

Algyőre mentem volna...

Az 1965-ben felfedezett, Szeged melletti algyői olaj- és gázmező szépen fejlődött és igen nagy kiterjedésűnek bizonyult. Ezért jelentős fűrészi kapacitást koncentráltunk a területen. Igyekeztünk meggyorsítani a kutatást, hogy minél hamarabb megismerhető legyen az előfordulás mérete, kőolaj- és gázkészlete, azok minősége és a telepek földtani habitusa és működési rendszere. Ezek szükségesek a racionális művelés hosszú távú megvalósításához. Az 1967-es naplóm szerint, ekkor 12 db fűrészberekezés dolgozott a területen és volt olyan eset is, hogy egyszerre 30 fűrészpontot jelöltünk ki. Ezt az a körülmény tette lehetővé, hogy a hazai geofizikai mérések pontosan kirajolták a hatalmas mélyföldtani alakulatot. Ha ez nem így lett volna, nem lett volna szükség 12 berendezésre. Ekkor már a 126 kutatófűrés 85%-a eredményes volt. Megismertünk 68 telepet, ezek közül 25 a felső-pannonban található és a készletnek 95%-át tartalmazzák. tucatnyi kisebb telep az alsó-pannonban jelenik meg és 1 telep az alapkonglomerátumban található. Az előfordulás kitermelhető olajkincsét 30 millió tonnára, gázkészletét pedig 86 milliárd köbméterre becsültük. Már tudtuk, hogy 700–2100 m között települnek a felső-pannon képződmények, ezen belül 1700–2000 m között vannak a fő tárolótelepek. 2700 m körül a deszki alapkonglomerátum és 2800 m-nél a kristályos palákból, gránitból, gneiszből álló alaphegység volt található. Algyő beváltotta reményeinket, mert későbbi naplóm szerint 1965–1990 között az itteni telepekből kitermeltünk 23 millió tonna olajat és 72 milliárd köbméter gázt. 1971-ben Algyő egymaga 1,3 millió tonna olajtermelést produkált.

A hazai szénhidrogén-kutatások felelős trösztí irányítójaként ebben az időszakban igen sok időt töltöttem lent a Szeged környéki kutatásoknál. Szerettem ide járni, mert Szegeden nőtem fel. Itt jártam óvodába, elemibe, gimnáziumba, itt érettségiztem és egyetemi életem első két évét is a József Attila Tudományegyetem matematika-természettudományi karának hallgatójaként abszolváltam. 1966–68 között pedig hetente keddenként az egyetemen már mint docens adtam elő a kőolajföldtant és több későbbi olajipari vezetőt avattam be a kőolajkutatás titkaiba. Erre azért volt szükség, mert abban az időben a rohamosan növekvő és eredményes dél-alföldi kutatások szakemberhiánnyal küzdöttek. 1966-ban itt lehettem az első alföldi olajbányász nap ünnepi szónoka. **A bányász szó akkor, abban a mezőgazdasági városban még de-ruáltságot keltett, ami később csodálattá és tiszteletté alakult.**

Algyő pedig a szívem csücske, mert itt tanultam meg vitorlázó repülni és éjtörményözni és lettem mindkettőből igazolt versenyző. Ide kötnek a feledhetetlen tiszai emlékek, a Maros folyótól még nem „szöke”, hanem tiszta vizű Tiszában való fürdés, horgászatok, evezések.

Most, érett fejjel élvezet volt találkozgatni a régi gimnáziumi, egyetemi társakkal, családlánykákkal, egykori tánciskolai partnerekkel. Jól esett velük sörözgetni, kávézgatni, beszélgetni. Meghívtak otthonukba, megismerhettem családjukat. Ezen túlmenően segítetek is áttételesen az olajiparnak. Egyik volt piar társam lett a szegedi rendőrkapitány, aki több alkalommal segítette a duhajkodó olajos legények ügyeit „megfelelően” lerendezni. Egyetlen esetet említenék csak, amikor a szesztől túl bátor fűrés legények az intézkedni akaró rendőrtől elvették a fegyverét és egy üres disznóólba zárták, ahol főleg a sok éhes bolha miatt panaszkodott hangosan. De segítettek azok a volt iskolatársak is, akikből belgyógyász, sebész, urológus, bőr- és nemi betegségek szakorvosa lett. Emlékeim szerint, valamennyiük szakértelmét igénybe kellett venni, esetenként a teljes diszkréció mellett. Sokan voltak itt kiküldetésben és az otthonról távol mások a viselkedési formák. De a kezdeti szegedi telephely kialakításánál és ingatlanbérletnél is (Győry kefégyvár; Mérei utca) sokat segített a városházán elnökhelyettesként működő volt iskola-társ. A megyei első titkárrá avanzsált egykori osztálytárs is segített, főleg úgy, hogy ha az érdekünkben kért valamit valakitől, ami akkoriban parancsnak minősült, biztosak lehettünk a teljesítésében.

Kezdték egyre jobban érezni magamat, és minthogy 1966-tól a családi státuszom „elvtált” minősítésű lett, a helyváltoztatás lehetőségén is gondolkodtam. Elképzeltem, ha lejönnék ide, akkor a zöld-övezetben, Újszegeden laknék az uszoda közelében. Korán reggel üsznék egyet, azután végezném a hivatali dolgaimat, a mezőben és a környéken. Munka után pedig sok mindent csinálnék. Biztosan felkérném az egyetemen tanítani. Ott van könyvtár, laboratórium, a fűrészek pedig ontják az új vizsgálati anyagot. Megkezdénem az akadémiai doktorimhoz az anyagok feldolgozását. 1966-ban itt alapítottam a Magyarhoni Földtani Társulat alföldi szakosztályát, ott is tevékenykednék. Azután ott van a szegedi repülőtér, ahol a sportrepülés parancsnoka régi katonai pilóta társam. Besegítek neki a képzésben és akkor én is kaphatok egy-egy startot, és ez nagy szó, mert ha kedvező az időjárás, akkor a magamfajta öreg róka órákra elviszi a vitorlázó gépet. Hála Öveges József piarista atya szenczációs és élvezetes fizika tanításának. És ott van a híres szegedi korzó, a találkozások, összejövetelek, nagy dumák helyszíne. Vennék egy jó biciklit is, mert itt minden sík terület, és akkor egy kis innivaló is szóba jöhet a barátokozáskor. A többi meg jön magától, majd meglátjuk.

Miközben mindezeket vizionáltam, egy óriási hibát követtem el. Az OKGT akkori vezérigazgatója is rajta tartotta a szemét az itteni munkálatokon és gyakran meg is látogatta a területet. Ha ez egybeesett az én ott-tartózkodásommal, akkor fogadtam, amikor jött. A hivatalos ügyeken kívül megmutattam neki a város nevezetességeit, sétarepülést szerveztem számára, elvittem az egyetemi tanszékekre, bemutattam neki a professzorokat, a városházán a tanácselnök-helyettest, sőt a megyei első titkárt is, akivel, mint régi osztálytárs, kommunikáltam. Ezt a vezér őszinte elismeréssel konstataálta. A hiba ott volt, hogy látta, tapasztalta, hogy én Szegeden nagyon otthon vagyok, sőt jól érzem magam.

A vezér szeretett volna megfelelő, tapasztalt embert oda kinevezni vezetőnek. De senkinek, az addig számításba vett emberek közül nem akaródzott helyet változtatni. A vezéri értekezleteken mindig rákérdezett a személyzetisre, hogy sikerült-e már megfelelő embert a lemenetelre rávenni.

Egyik alkalommal ebédnél a személyzetis odaült mellém és panaszkodott, hogy az öreg mindig piszkálja azért, mert még nem talált Algyőre embert. Akkor én segíték neked, mondtam, lemegyek, ha megfelelek. Jaj de nagy követ vennél le a szívemről, de ugye komolyan mondd? Hát persze, erősítettem meg. Ebben maradtunk. A vezérin felszabadultan közölte, hogy az ebédnél összefutott velem és én azt mondtam neki, hogy lemegyek Szegedre. A főnök éppen tanulmányozott valamit az előtte lévő iratokban, amikor a hírre felkapta a fejét, levette szemüvegét és fürgén felém fordult. Dank elvtárs? Tényleg? Lemenne? Lemennék, feleltem lakonikusan. Lemennék, ismételtam.

Csend lett. Mindenki a vezért és engem figyelt. A tekintetekből ki lehetett olvasni, hogy ki sajnálja, ki pedig örül annak, ha elmegyek innen. Már ők is tervezgettek magukban. A vezér mereven nézte szemüveg nélkül az iratait. Allapocsánál a rágóizom ütemesen ki-kidudorodott, láthatóan magas fordulaton járt az agya. Hirtelen mindkét kezével az iratokra csapott, majd felém fordult, behajlítotti bal-karjának derékszögébe jobb alkarját ütemesen bele-beleütögetve, hangosan ismételtette: ezt magának, ezt magának! (Milyen komplikált volt akkor a világ! Manapság ezt a kívánságot egy ökölből felmeredő középső ujj, a maga egyszerűségében tökéletesen kifejezi.) Magának itt még bokros teendői, komoly feladatai vannak. Üdülni, később is lesz még lehetősége – szolt a verdikt.

Szítottam magamat. Mert ha nem vagyok ott olyan szívélyes a vezérrel, hanem győtrelemnek játszom el a vidéki „számkivettséget”, akkor talán nem lát át a szítán. De így átlátott!

DANK VIKTOR